

ISMÉT HALÁLOS BALESET TÖRTÉNT A VÁSÁRHELYI ÚTON

Mártélyi

- KÖZÉLET
- KULTÚRA
- SPORT
- TÁRSADALOM
- OKTATÁS

hírek

ingyenes kiadvány

A Tisza-part gyöngyszeme

VIII. évfolyam 3. szám

2021. március

NAGYÁRVIZEKRE EMLÉKEZÜNK 4. OLDAL

ÜLÉSEZETT A HELYI ÉRTÉKTÁR 7. OLDAL

SURINYÁNÉ BORSODI KATALIN ALKOTÓMŰVÉSZNÉL JÁRTUNK 6. OLDAL

AJÁNLÓ

- Dr. Putz Anita polgármesterasszony
március 15-i megemlékezése 2. oldal
- Konzultációra készül az Önkormányzat 2. oldal
- Virágot a Högyeknek az „Add a kezed!”
Mozgássérült Egyesület jóvoltából 2. oldal
- Három mérkőzésen zsinórban
nem kapott gólt a Mártély SK 5. oldal
- Húsvétra készülünk 8. oldal

LEGYEN BÉKE, SZABADSÁG ÉS EGYETÉRTÉS

Nemzeti ünnepünk alkalmából dr. Putz Anita polgármester szavaival emlékezünk.

„1848 tavaszán forrongott Európa. Nem csak Magyarországon, hanem a kontinens különböző területein több forradalom is kitört. Általános gazdasági válság volt és hatalmas volt a munkanélküliség. Míg nyugaton köztársaságért és választójogért kiáltott a nép, addig kelet Európában a nemzeti önrendelkezés, a jobbágyok felszabadítása és felelős kormányok kialakítása volt a központi kívánalom.

Az európai és bécsi forradalmak hatására Petőfi, Vasvári és Jókai március 14-én úgy döntenek, hogy a 19-re, a József-napi vásárra meghirdetett 12 pont aláírásgyűjtése nem várhat, és már másnap muszáj lesz egy nyomdát elfoglalva a lakosság tudomására hozni a kívánalmakat. Így indultak el 15-én reggel a Pilvax kávézóból először az egyetemekre, majd ott több ezer fős tömeggé duzzadva Landerer és Heckenast nyomdájához, ahol az előrelátó Landerer a bécsi forradalom kitörésének a hírére háromszoros mennyiségű papírral készült aznap és az ott dolgozókat a következő utasítással látta el: ha a nyomdába érkező tömeg kis létszámú, nyugodtan pofozzák ki őket, ám ha sokan vannak, akkor engedjenek a kérésüknek. Így történt, hogy a több ezer fős tömeg nem pofoztatott ki a nyomdából, ellenkezőleg, ott egy nyomdagépet lefoglalva kinyomtatták azt a plakátot, melyet ma úgy ismerünk: 12 pont.

Mit is kívánt a magyar nemzet 1848 március 15-én?

Azt, hogy legyen béke, szabadság és egyetértés.

Tisztelt megemlékezők! Úgy hiszem, hogy ez a kívánság sajnos ma is megállja a helyét. 173 évvel azután, hogy a pesti ifjúság Petőfivel az élen képes volt vér nélkül forradalmat ki-robbantani, ma én 2021-ben, még mindig azt kívánom, bár csak lenne ebben az országban béke, szabadság és egyetértés. Bár csak békésen, uszítás nélkül lehetne konszenzusra jutni, bár csak szabadon vállalhatná az ember a véleményét, nézeteit és nem pedig megpróbálnák elbuktatni azért, ha esetleg más meggyőződésen van. Bár csak békésen egyetérthetnénk abban, hogy nem mindenben érthetünk egyet. Kossuth és Széchenyi, Magyarország két nagyszerű államférfijának elképzelései között is voltak különbségek, sok kérdésben eltért a véleményük, de céljuk azonos volt: mindkettő az ország felemelkedését kívánták. Képesek voltak összefogni, nézeteltéréseik ellenére országunk sorsát helyezni előtérbe.

Én nem tudom, hogy Önök, hogy vannak ezzel, de én nem vesztettem el a hitemet. Nem vesztettem el a hitemet a jövőben és a jövő generációkban. Nem vesztettem el a hitemet abban, hogy egy olyan országban öregedhetek meg és nőhet fel a gyermekem, ahol az ország népe együtt kíván dolgozni azon, hogy előrébb jusson és ténylegesen példát vesz a '48-as forradalom nagyjairól.

Bár csak ne azt hallaná az ember lépten nyomon, hogy a „magyar magyarnak ellensége” vagy, hogy „a másik is lop, az se lenne jobb.”

Ne vessenek ki, de én egy olyan országban kívánok élni, ahol senki sem lop, vagy az, aki lop, megkapja érte a méltó büntetését.

A radikális pesti fiatalságot a Pilvax-ból a városra át veze-

tő Petőfi, Vasvári, Jókai és a hozzájuk csatlakozó számtalan polgár ma is példaként áll előttünk. A tenni akarás lelkesítő példái ők, akik hitet adnak abban, hogy igenis a véleményünknek lehet békés úton érvényt szerezni. De érvényt kell szerezni. Meggyőződésünk és hitünk mellett kötelességünk kiállni. Az igazságtalanság ellen kötelességünk felemelni a szavunkat. Március 15-e méltó öröksége a magyar népnek. Egy olyan örökség, melyre büszkén emlékezhetünk mindannyian.”

Dr. Putz Anita

FALUSI KONZULTÁCIÓ

A falun belüli konzultációra készül Mártély Községi Önkormányzata. A falu vezetésének fontos a mártélyi polgárok véleménye, ezért arra kérnek mindenkit, hogy az elkövetkezendő hetekben a postaládákba eljuttatott kérdőívet töltsék ki, hogy valós képet alkothassanak az itt élők véleményéről és igényeiről.

TÁMOGATNÁ A TELEPÜLÉST?

Megteheti! Mint előző havi lapszámunkban írtuk, ha szeretne a falu fejlődéséhez hozzájárulni, csakúgy, mint a Prislinger házaspár, Ön is hozzájárulhat a közös célok eléréséhez.

Utalási adatok:

Kedvezményezett: Mártély Községi Önkormányzat

Bankszámlaszám: 57400262-18983766

Bank: Takarékbank Zrt.

A közleménybe írja be: „Közcélú felajánlás”

VIRÁGOT A HÖLGYEKNEK

Az Add a kezed! – Mozgássérültek Egyesületének jóvoltából minden mártélyi hölgy tag virágot kapott. A kedves ajándékot az Öregek Napközi Otthonának munkatársai szállították házhoz az ünnepeltek nem kis meglepetésére és örömére.

S.Á.

Februári anyakönyvi hírek

SZÜLETETT:

„Egy kisbaba mosolyában felfedezzük a pillanat örömét, szemében meglátjuk a holnap ígétét, érintésében megérezzük a szeretet csodáját.”

- Bódai Lotti, 2021.02.18.,
(Bódai Imre és Baranyi Barbara) Fő u. 57.
- Fazekas Márton, (Fazekas Péter és dr. Katona-Kis Margit)

HÁZASSÁGOT KÖTÖTT:

„A házasság olyan, mint egy állandó átalakítás alatt lévő ház: még jó alapok és egyenes falak mellett is folyamatos törődést igényel.”

- Zombori Anna és Hebők Emil, 2021. 02. 20.

ISMÉT HALÁLOS BALESET TÖRTÉNT A VÁSÁRHELYI ÚTON

Szinte minden hónapban látunk 1-1 árokba csúszott autót a Mártélyt Hódmezővásárhellyel összekötő útszakaszon, a múlt hónapban azonban tragikus kimenetű baleset történt. Egy motoros kocsisort előzött kanyarban, a 27-es kilométerkőnél, azonban a vele szemben szabályosan közlekedő mezőgazdasági vontatóval ütközött. „A rendelkezésre álló adatok szerint 2021. február 23-án 14 óra körül közúti közlekedési baleset történt a 4521-es út 27-es kilométerszelvényében, ahol egy mezőgazdasági vontató és egy motorkerékpár ütközött össze. Az elsődleges információk szerint a balesetben a motorral közlekedő két férfi megsérült.” – ez állt a police.hu internetes oldalon. A motort vezető férfi még aznap az életét veszítette.

Másnap a Hegylakó motoros magazin egyik –névtelenséget kérő olvasója- írta az alábbi véleményt a baleset körülményeiről:

„Tudom, ezren elmondták már, hogy tavasszal veszélyes motorozni, és egyébként is a tavaszi hétvégéken történik a legtöbb motorbaleset. Nyilván feleslegesen tépném a számat, hogy mindenki fogja vissza magát, de azt legszívesebben minden motoros felebarátomnak elmondanám indulás előtt: valaki Téged is hazavár! Amikor nem látod be a kanyart, rávállalsz a bizonytalan előzésre stb., ez járjon a fejedben – az előzés ráér, nem ér annyit az élmény, sem a csordaszellem, hogy emiatt kockáztass! Arról nem beszélve, hogy az enyhe ívet látva szerintem elkerülhető lett volna a karambol, de amikor vész helyzetben ösztönösen az akadályt, a pótkocsit nézi az ember, esélye sincs helyes irányba terelni a motort.” A Hegylakó magazin szerkesztői annyi igazítást hozzáfűztek, hogy nem tavasszal, hanem nyáron történik a legtöbb motoros baleset. A végeredmény tekintetében azonban egy dolog a lényeges: ahogy beszálltunk, ugyanúgy épségben is szálljunk ki vagy adott esetben le a gépjárműről. Több sebességkorlátozó tábla is kihelyezésre került az elmúlt időszakban, mind a Vásárhelyi úton, mind a községen belül. Ezeket nemhogy, nem árt, hanem kötelessége a felelősségteljesen közlekedni kívánóknak betartani.

Mi, mártélyiak többnyire ismerjük már az útszakaszt, de bármikor történhet egy váratlan esemény, ezért nagyon fontos a szabályok betartása. Nem véletlen találták ki őket, hanem annak érdekében, hogy minket és a közlekedésben részt vevő társainkat megvédje, hogy tényleg mindenki hazaérjen. Ennek érdekében Széll Ádám rendőrőrmesterrel, Mártély körzeti megbízottjával beszélgettünk, mire kell odafigyelnie a gépjárműbe ülőknek.

- Mi az, amire a vásárhelyi úton fokozottan figyelnie érdemes az arra közlekedőknek?

Előzés feltételei nem mindig adottak, rövid egyenes szakaszok, melyeket több kanyar szakít meg, ezért az előzést mindig megfontoltan, körültekintően kell megkezdni. Időszakonként mezőgazdasági gépek közlekednek rajta lassabban, amely torlódást eredményezhet.

Az útfelület ködös, párás időben becsapós, csúszós.

Széll Ádám r. őrmester éppen éjszakai szolgálatban

Mártély és Hódmezővásárhely közti távolság rövid, gyors-hajtással, veszélyes előzésekkel nem lehet számottevő előnyt elérni.

- Miért indokolt a 70-es, illetve az 50-es tábla a vásárhelyi úton, illetve milyen büntetésre számíthat az, aki ezeket megszegi?

Az erősebb kanyarok előtt, ahol korábban sűrűn volt baleset sebességtúllépés miatt, ezeken a helyszíneken vannak elhelyezve sebesség korlátozó tábla, mint pl. Rosmarinnál és a temetőnél. Fizika, 90 km/órával nehezen lehet bevenni ezeket, meg itt volt a legtöbb baleset is.

A szankció alapvetően csak a sebességtől függ, közigazgatási bírság: 30.000-300.000 Ft között, esetleg helyszínbírság vagy szabálysértési eljárás kisebb túllépés esetén.

- Mire kell általánosságban figyelni a kocsiba ülőknek?

A kérdésre végtelenségig lehet válaszolni. A vezetésre. Az útra, a jelzőtáblákra, a járművünk sajátosságaira, az utasokra, a forgalomra előttünk, mögöttünk, mellettünk. Elég általános kérdés, mindenre figyelniük kell.

- Miért fontos a követési távolság betartása?

Mert az előttünk lévő jármű kitakarja az előtte lévő területet és nem látjuk ott mi történik, ha hirtelen az előttünk haladónak fékeznie kell, és nem vagyunk erre felkészülve, ráadásul közel vagyunk hozzá, akkor nekimegyünk hátulról. Ha megfelelő követési távolságot tartunk, ezen balesetek könnyedén kivédhetőek.

- Miért indokolt az öregfaluban a 30-as, illetve a 40-es tábla?

Sűrű átmenő (Hmvhely-Mindszent) forgalom van a Fő utcán, miközben gyalogosok, kerékpárosok, gyerekek keresztezik az utat, ezért indokolt a sebesség korlátozása.

Az átmenő forgalmon túl sokan kanyarodnak le balra az üdülőterület felé a Fő utcáról, ez a letérő egy kanyar után van, oda sem lenne jó 50 km/h-val érkezni hirtelen a balra irányjelző kocsisor mögé.

- Lehet-e arra számítani, hogy a jövőben nőni fog a közúti ellenőrzések száma a községben?

A közúti ellenőrzéseket komplex módon, a baleseti adatok, a közutak forgalma és más tényezők (idegenforgalmi szezon, útépítés, utak jellegének változása) alapján tervezzük.

- Miért fontos a felelős magatartás?

Vigyázzunk magunkra és másokra, mindenkit haza várnak.

■ GYÜN A VÍZ! GYÜN A VÍZ!

.....
Ezen írás perceiben, pont 142 éve, március 5-én, este hét óra-kor átszakadt Tisza jobbpart töltése a dóci keresztgát alatt Petresnél. Szemben a 87. számú tiszai átmetszésnél, Körtyvélyessel által. Ekkor még nem fejlődött ki az ásott meder és a viszonylag új építésű töltés nem bírta a víz nyomását és elindult Szeged felé.

Hétre rá öntötte el Szegedet, az Alföld-Fiumei vasút töltésén áttörve. Előtte két órával rohant be a városba egy fiatalember a Rókus állomástól, még időben felriasztva a városiakat. A történet ismert: 5458 házból épen maradt 265, eltérő számok a halottakról 146 és 200 ember, hatvanezer hajléktalan. Ez már történelem, bár a mai napig ennek „köszönheti” Szeged jelen képét, a sugárutas – körutas városszerkezetet.

Honnan jön és hová megy ez a roppant víztömeg? A Tisza a Máramarosi havasokban ered, Kőrösmező fölött és 946 kilométer futás után éri el a Dunát Titelnél. Szerencsémre mindkét helynél jártam már, a Fekete-Tisza forrásánál szinte otthon vagyok. Mire a folyó eléri Mártélyt százezer négyzetkilométerről gyűjti össze a vizeket, a Hernádét Kassáról, ide folyik az Ung és a Latorca vize, Ungvárt és Munkácsot érintve, Kolozsvár felől meg a Szamosé. Pár lépésnyire Mártélytól a Maros táplálja a Tiszát, alig dunántúlyi területről gyűjtve Erdély vizeit.

Vízben a Bodnár Bertalan Látogatóközpont a tetőzés után, 2006 május 2-án. Ennél 60 centivel volt magasabban pár nappal megelőzően a víz.

Az elmúlt időkben nagyobb árvizek 1919, 1932 években vonyultak le a folyón, mindkétszer a töltések magasításával jártak. A hetvenes áradás és a 2000. évi, amely Körtyvélyesig felülmúlta az addig legmagasabb, 1970. évit és a már tizenhat éve történt 2006. évi árvíz még élénken él a mai mártélyiak emlékezetében. Írásomban ez utóbbival foglalkozom.

A földrajzi helyzet eleve meghatározza, az árvizek kialakulását: téli csapadék, tavaszi hóolvadás, a marosi- tiszai árhumok találkozása Szegednél, ehhez adódik még hozzá a magas dunai vízállás miatti víz-visszatartás Titelnél. A vízügy számított az áradásra, már február derekán készültségben

volt a rendszer. Az 1970-es árvizet középiskolás diákként Szegeden éltem meg. A 2006-os árvízkor április 11-től május 5-ig voltam szolgálatban műszaki ügyintézőként a Marostorok-Mártély árvízvédelmi szakaszon, Rakonczai István nyugdíjas gátbiztossal együtt. A terület a Maros torkolattól a Szegfűi rampáig terjedt, a védelmi központ a Borsosi gátrháznál lett berendezve. Hét gátör mellett napi két váltásban mintegy hetven segédőr /őket lehet lapáttal „felfegyverezve” látni a gát mentett oldali lábánál ellenőrző útjukon. A rendkívüli készültség alatt általában egy kilométer jutott egy emberre. Néhány segédőrt névvel is említek, engedelmet a helyszűke miatt kimaradtaktól. Böröcsök Szilveszter, Kovács Ferenc, Gál István, Mindszentről Herpai Pál vigyázta a gátat.

Taposás

Mi volt a segédőrök dolga? Napi tizenkét órás szolgálatban, esti - reggeli hat órai váltással látták el a szolgálatot, a mentett oldali gát lábánál járőrözve. Figyelniük és jelenteniük kellett az észlelt árvízi jelenségeket, mint a leggyakoribb szivárgás, felpúposodás, átázás. A közhiedelemben emlegetett, amúgy az egyik legveszélyesebb jelenség, a buzgár 2006-ban egy helyen, a körtyvélyesi szivattyúnál jelentkezett, de azt két homokzsákos szorítógátas beépítéssel sikerült megfogni. Több száz kisebb szivárgást észleltek, amit a töltésszelvény száma szerint jelentettek.

A Makovecz-üdülő vízben áll

A mártélyi szakaszon, nagyjából Szegfútól a Bodzási útig négy helyszínen volt homokzsákos munka, rendszerint az úgynevezett bordás töltésmegtámasztás. Ekkor a védelemvezetés döntése alapján a gát lábától felfelé a gátkorona irányába futó homokzsák bordákat építettek, egymástól eltérő távközökkel és méretben. A mártélyi gátórháznál, lentebb a Ferenczi rampánál, tovább a Maczelka rampánál, Kenéz Paliék tanyájánál és a legnagyobb a Körtvélyes alatti beavatkozás. A Mészégető rampától, ahol a Vásárhelytől az egykori Atkai révhez vezető út eléri a védgátat a katonaság végezte a munkát. Mártélyi közérő az első két helyszínen dolgozott, rajtuk kívül külön köszönetet érdemel számos önkéntes. Április 22-én, pontban a tetőzéskor egy napfényes vasárnapon legalább hatvan önkéntes töltötte, hordta a zsákokat. Néhányukra emlékszem közülük, mint Vida Józsi, Börcsök Szilveszter, mellettük a „gátőr lányok” Szabó Ani és Ági dolgoznak. A hetvenes árvíz utáni töltésfejlesztés, a Körtvélyes alatti és feletti mentett oldali rézsú megerősítés szakaszán nem kellett védekezni. Nem történt ún. nyúlgát építés sem, tehát magassági hiány nem volt töltés koronán. Algyő alatt több kilométer hosszban készült futó homokzsáksor a töltés tetején. A védvonalon két repedés keletkezett a gát koronáján, az algyői híd alatti szakaszon és Mártélyon a Gallyas rampánál, de egyik sem fejlődött tovább, ami töltés megcsúszáshoz, suvadáshoz vezethetett volna, mint Dócnál és Felgyőnél.

A Mészégető-rámpa alatt katonák pakolják a homokzsákokat

Június 30-án megszűnt az árvízvédelmi készütség az Alsó-Tiszán. A Marostorok-Mártély védvonalon a követő helyreállítási munkákból kiemelkedik a Körtvélyes alatti töltés-erősítés húszezer köbméter föld beépítéssel és a Mártélytól Szegfűre vezető aszfaltút a töltésen.

A cikk terjedelmi korlátai miatt nem volt alkalom kitérni az eddigi legnagyobb mártélyi árvíz ismert és ismeretlen hőseit bemutatnom, valamelyik őszi lapszámából lehet velük megismerkedni. Ők voltak azok, akiknek hálásak lehetünk, hogy az eddig mért legnagyobb vízállást hatvankét centivel meghaladó árvizet kivédtük.

Somodi István

EGY ÚJ DOLOG KEZDŐDÖTT A MÁRTÉLY SK-BAN

„A Mártélyi csapatot új impulzusok érték és egy új dolog kezdődött.” - így kezdte Brizik-Bodrogi Pisti az elmúlt pár hét beszámolóját arról, mi is történt a Mártély SK háza táján. Jelenleg a 8. helyen áll a csapat, mindössze 6 pontra a dobogótól. Papp Enci pedig a góllövőlista élére tör.

„Az első meccstől a legutóbbival bezáróan folyamatos fejlődést látok. Egy olyan csapat összetartás jött létre, ami korábban nem volt és úgy gondolom, ez a kulcsa a sikereknek. Régen éreztem a pályán ilyet, és ezt mondhatom a játékosaim nevében is. A csapat nagyszerű formában van.

Sikerült erősebb ellenfeinket is legyőzni, ezt mutatja, hogy az elmúlt három meccsen nem kaptunk gólt. Az új szponzorunk, a Csíki sörnek köszönhetően egy internetes nyereményjáték keretében még a szurkolókat is be tudjuk vonni hétről hétre a meccsek izgalmába. Jól érzem magam itt, és szeretnék a csapattal szép eredményeket elérni, ezzel is öregbítve Mártély hírnevét.” – tudtuk meg a Mártély SK új edzőjétől.

„A Mindszent elleni február 20-i mérkőzésén a csapat megszerezte első idei győzelmét. A mérkőzést végig irányította a csapat, rengeteg helyzetet kidolgozva. A mindent eldöntő találatot a csereként beálló Bokor Csanád szerezte. Ezután február 17-én látta vendégül az FK Szeged Tápén csapatunkat. A 6. percben egy gyönyörű támadás végén Papp Enci bombázott a kapu bal oldalába, majd Visnyei Tamás lövése után egy szegedi védő és Sibán Tamás közreműködésével 2-0-ával zárta a csapat a meccset. Március 7-én a 2. helyezett Sándorfalva ellen játszottunk. Rögtön a mérkőzés elején érkezett a már szokásosnak mondható Erik Ernő Papp gól. A 16-os környékéről szerzett góllal Encike egyre közelebb zárkózik a góllövőlista első két helyezettjéhez. Később Kovács „Kokó” Ádám 20 méteres bombájánál a sándorfalvi kapus ismét tehetetlen volt. A félidő vége előtt még Nagy Gábor kapott egy remek labdát, amit higgadtan helyezett a hálóba. A második félidőben a vendégeknek is meg voltak a lehetőségei a gólszerzésre, de Molnár Milán hatalmas bravúrjainak köszönhetően sikerült kapott gól nélkül lehozni a találkozót. A mérkőzés vége előtt Huszár Dávid súlyosnak tűnő sérülést szenvedett. Mielőbbi felépülést kívánunk neki!” – áll a csapat Facebook oldalán.

Az összetartást az is mutatja, hogy a megrongált pálya helyreállítására többen ajánlottak fel adományokat, ezen személyek listáját szintén a csapat oldalán lehet elolvasni, illetve, aki szeretné támogatni a csapatot, az szintén itt jelezheti szándékát.

S.Á.

■ MÁRTÉLYI TEHETSÉGEK

.....
Surinyáné Borsodi Katalin képzőművésznél jártunk látogatóban. Kati néniéknél már a kert is csodaszámba megy, az ember belépve úgy érzi magát, mintha egy szabadtéri múzeumba lépne be. Szobrok elbűjva mindenütt. Nem csak Mártélyon, a világ számos pontján megtalálhatóak Kati néni alkotásai. A Rio de Janeioban, Brazíliában található MIAN múzeum, amely a brazil naiv festészetnek állít emléket, Kati néni számos festményének is otthont ad.

Kati néni, mesélne egy kicsit a gyermekkoráról?

'41-ben születtem Hódmezővásárhelyre és 5 éves koromban a háború után költöztünk ki Mártélyra a szüleimmel és az 5 testvéremmel, miután az Édesapám hazatért a fogságból. Az élet így hozta, nem volt könnyű a sok kis apró gyerekkel, mindannyian egyszerre voltunk kicsik. Újfalú még nem is létezett.

Volt más is a felmenők között, aki művészi vénával rendelkezett?

A szüleim parasztok voltak, szántottak vetettek, művészetel egyikük sem foglalkozott. Kisgyerekként már nagyon szerettem rajzolni. Iskolába úgy jártunk, hogy a rengeteg jószág miatt iskolába is egyik nap mentünk, másnap nem. Ide jártunk Mártélyra, a Csordás majd később a Kmetykó Iskolába. Volt egy másik lány az iskolában, akivel versenyztünk, hogy ki rajzol szebben. Én csak 5. osztályig jártam ide, utána menni kellett napszámba. Az iskolában felfigyeltek a tehetségemre, és az akkori igazgató beküldte a rajzaimat Szegedre a képzőművészetire, ahol ki kellett volna járnom a nyolc osztályt és utána a képzőművészetire jelentkeznem, de a szüleim nem engedték, menni kellett napszámba. Egy darabig még rajzolgattam, de utána jól elfelejtődött. Rengeteg rajzom volt és festményem, de csak ilyen színes ceruzával és vízfestékkel, viszont amikor elmentem dolgozni, akkor az Anyám elégette a képeimet.

Mikor ismerkedett meg Imre bácsival?

17 éves voltam, amikor találkoztam a férjemmel. 62 éve vagyunk házасok. Eddig 4 gyerek, 11 unoka és 6 dédunoka, akik közül a legidősebb 10 éves, a legkisebb 6 hetes. Akkor szedegettem újra elő az ecsetet, amikor a gyerekek már elkezdtek kirepülni. Akkoriban el nem tudták a mi családkban képzelni, hogy mi lenne a művészetnek az értelme. Mellette jószágaink voltak, meg eljártam dolgozni a TSZ-be és akkor kezdődött a szobrászat. A brigád engem nem fogadott be, elhúzódtak tőlem és amikor a kertészetben dolgoztunk, kint a TSZ-ben, akkor délben leültünk a csatorna partjára és elkezdtem ott a földet nyomogatni és elkezdtem kis fejeket csinálni. Ott kezdődött a szobrászat 1977-ben. Mindkettő, a festészet és az szobrászat is igazi szerelem, nem tudnék választani. Ha túl sokat csinálom az egyiket, akkor el kezd hiányozni a másik. Nem jártam én iskolába, de még szakköre sem, egy napot se. A művészettörténész egyszer azt mondta, jobb is, hogy nem jártam, mert elvezettek volna.

Hány szobrot készített el eddig életében Kati néni?

Irgalmatlan sokat. Nem tudom megmondani. Nem szá-

moltam. Több ezer? De talán több tízezer? Németországba, Norvégiába, Kanadába, Erdélybe, nem is tudom hány helyre külföldre, meg itthon is sok-sok szobrom elment. Amikor a turizmus fellendülőben volt itt Mártélyon, akkor sorba álltak az emberek itt nálam, hogy lássák, mit csinállok. Nagy Pistával, meg Szalai Ferivel hárman voltunk a csapat. Érdeklődő mindig volt, ez egy program volt, hogy „elmönjünk a Surinyánéhon”. Öregek, fiatalok, gyerekek Szegedről, Sopronból, Debrecenből, az ország egész tájáról, vendégkönyvem kettő is betelt. Körülbelül olyan 50 kiállításom volt, Vácott, Pesten, Békéssámszonon. Volt itt látogatóban a román attasé és a francia nagykövét is. Rengeteg ember járt ide. Toppon „kölölt lönnöm”.

Kati néni minden alkotásáról szeretettel beszél

Honnan jöttek a festmények és a szobrok témái?

Mivel, hogy én paraszt vagyok végeredményben, és önmagát az ember nem tagadhatja meg, ezért a régi paraszti életet örökítettem meg. Minden olyan téma érdekelt, ami emberhez, természethez, a Tiszához kötődik. Halászat, vadászat, minden. Annyi téma van! A legjobb, hogy az embernek használni kell az esztét. Mert például voltak tanulóim, azoknak is azt mondtam, hogy ha nem él a kép a fejükben, akkor nem lesz belőle semmi, akkor az ember csak lefesti, de nem bírja átadni. Nekem soha nem volt időm arra, hogy kimenjek leüljek és skicceljek, hogy mi hova kerüljön. Csak úgy nagyjából, de igazából a fejben kell megszülesse a kép.

Volt-e kedvenc alkotása?

Ezt így nem mondanám. Egyszer volt egy kis szobrom, a címe az volt Tisztelet a vadnak. Az Szentésre került egy doktorúrnak, 2 hétig jártak ide, hogy adjam el, aztán végül beadtam a derekam. Csinálni szerettem volna egy ugyanolyat, de az már nem lett jó. Ami egyszer megcsinálódik, az akkor van. Lehet újra próbálkozni, de az vagy sikerül vagy nem.

Az unokák közül volt, aki örökölte a tehetséget?

Krisztián unokám nagyon jól rajzol. Ők nem festenek, hanem rajzolnak. Én nem is tudom csinálni azt, amit Ő csinál. Neki is volt már egy pár társas kiállítása itt a faluban. Az unokaöcsém is nagyon tehetséges festő.

Ma mennyire aktív Kati néni?

Nem bírom ki, hogy ne csináljam. Csak akkor nem csinálom, amikor nincs anyagom. Míg az ember gyereke bírja,

addig csinálja, mert az kikapcsolódás. Képzeld el, amikor az ember elkezd csinálni, akkor annyira oda kell figyelni, hogy elfelejti az ember azt is, hogy öreg.

Kati néni festményei mindenütt a falakon

Kati néni körbe vezet a házban, a látvány lenyűgöző, mindenütt az elmúlt 50 év munkái láthatóak. Valóban, mint egy kis múzeum, a paraszti élet pillanatképei a falakon és asztalokon mindenütt. Az egyik tanyán disznót vágnak, a másik témája a libaszedés, egy következő képen asszonyok mosnak, vagy épp kenyeret dagasztanak, megint egy másikon az öregvadász megy a kutyussal. Csendéletek is feltűnnek itt-ott. Vadászok, halászok minden sarokban. A Tisza úgy, ahogy csak Kati néni látja. De elcsomagolva van még bibliai témájú kép is, sőt még Petőfi halálát is megfestette Kati néni. Mondom neki, hogy micsoda tehetség, erre a válasz: „A fenét, csak csináltam. Mőgtanulgattam a magam nyomorán, soha nem mentünk sehova sem kirándulni, végeredményben tartalmas életet éltem. Megöregedtem, de tartalmas életet éltem.” Kati néni szeméből sugárzik a szeretet, mutatja a Rózsehordó nőt, akit Munkácsy ihletett. A cigányokat, a magyar ruhás lányt. Minden alkotáshoz tartozik egy történet „Nagyon szeretem ezeket. Ez az életem, képzeld el.”

Kilépőben a kapun, elbúcsúznak, Kati néni körbenéz, „Hát igen, van akinek gazdasága van, nekem múzeumom.”

S.Á.

■ ÜLÉSEZETT A HELYI ÉRTÉKTÁR

Szigorú távolságtartás és maszkviselés betartásával tartotta ülését március 4-én az Értéktár-bizottság a Faluházban. Az elkötelezett mártélyi lokálpatriótákból álló bizottság fő

feladata a helyi értékek megőrzése és a meglévők ápolása. Kiemelt helyet képviselt a tavalyi évben a Trianon emlékmű, mely egyedül álló módon önkéntes felajánlásokból, az önkormányzat jóvoltából és Tót Mihály helyi kőfaragó mester munkájának köszönhetően valósult meg. A 2020-ra tervezett programok jó része a pandémia miatt elmaradt, erre az évre optimista tervekkel készül a bizottság.

Idén júniusban kerül megünneplésre a Mártélyi Olvasókör újraalakulásának 30 éves évfordulója. Ennek tiszteletére turisztikai emléktábla avatást terveznek.

A bezárt iskolában az elmúlt 100 évben tanítók emléktáblájának március 15-re tervezett avatása elmarad. Amint a pandémiás helyzet engedi, fogunk fejet hajtani ezzel a megemlékezéssel mindazon pedagógusok előtt, akik a közoktatás szolgálatában a mártélyi gyermekeket tanították itt.

Vasútállomás várótermét a MÁV használatra a Mártélyi Önkormányzat rendelkezésére bocsátotta. A bizottság nagyon kreatív tervekkel készül kihasználni ennek az ikonikus épületnek a várótermét: Vasúttörténeti kiállítást és szabadulósobát terveznek benne kialakítani. Aki ötletekkel, esetleg kiállítható tárgyakkal rendelkezik, az keresse bizalommal Pótári Mihályt, az Általános Művelődési Központ vezetőjét.

S.Á.

Közérdekű telefonszámok

Mentő:	474-374	Közp. szám: 104
Tűzoltóság Hmvhely:	241-233	Közp. szám: 105
Rendőrség Hmvhely:	535-960	Közp. szám: 107
Körzeti megbízott: Széll Ádám:		
Szolgálati időben:		(20) 209-5336
Szolgálati időn kívül:		112
Tanyagondnok:		(30) 359-1077
Hódmezővásárhelyi		
Polgármesteri Hivatal:	62/530-100, Fax: 62/530-191	
Mártélyi önkormányzat:	62/ 528-062, (30) 638-2086,	
	Fax: 62/528-063	
Óvoda:		62/228-035
Védőnői szolgálat:	62/528-062	113-as mellék
Házi orvosi rendelő- Mártély:		62/211-885
Fogorvos:		(70) 577-8772
Erzsébet Kórház-rendelőintézet Hmvhely:	62/532-222	
Orvosi ügyelet- Hmvhely:		(70) 370-3104
Munkanapokon este 16 órától másnap reggel 7 óráig, hétvégenként és munkaszüneti napokon folyamatos.		
Polgárőrség munkaidőben:		(30) 638-2086
Idősek klubja:		62/228-038
Posta:		62/528-010
ÁMK:		62/ 228-450
ÁMK intézményvezető:		(20) 823-2918
Közvilágítás hibabejelentő:		62/565-881
Halőr:		(30) 464-4985
Katasztrófavédelem Kéményseprő iroda		
Hódmezővásárhely:		(70) 641-8546
Alföldvíz diszpécser szolgálat:	06-80-922-333/6636	
		(ingyenes)
Lomtalanítási igény bejelentése:		(30) 625-2454

■ ITT A HÚSVÉT

.....
Idén Április 4-re esik húsvét, a kereszténység legnagyobb ünnepe. Az Újszövetség szerint Jézus – pénteki keresztre feszítése után – a harmadik napon, vasárnap feltámadt. Kereszthalálával nem szabadította meg a világot a szenvedéstől, de megváltotta minden ember bűnét, feltámadásával pedig győzelmet aratott a halál felett. Húsvét ünnepének dátuma mindig a Hold állásának megfelelően változik. A húsvét egybeesik a tavaszi nap-éj egyenlőség idején tartott termékenységi ünnepekkel is, amelyek eleme a feltámadás, az újjászületés.

Nyugat- és közép Európában a hagyomány része ilyenkor nyúl fészket készíteni, ahova a húsvéti nyuszi hozza a tojásokat. Ez a 16. századi Németországból indult hagyomány valószínűleg egy félrefordításból adódik. Tradicionálisan gyöngytyúkot ajándékoztak ilyenkor egymásnak az emberek azok tojásaival együtt.

Húsvét alkalmából Lovász Adrienn református lelkipásztor gondolataival készültünk, hogy szívünkben és lelkünkben is méltóképpen készülhessünk az ünnepre.

S.Á.

■ FIZETVE!

.....
Manapság alig van olyan család, ahol ne lenne hitel. Frissen diplomázott fiatalok munkanélküliséggel küzdenek. A nyugdíj is oly kevés. Sokan előbb a számlákat próbálják egyenlíteni, majd megvásárlásra kerülnek a hétköznapi dolgok, és a végén csak a napok számolgotása marad, hogy hány hét van még a következő nyugdíjig. De nehéz is manapság talpon maradni!

Számláink törlesztése mellett ott vannak még lelki problémáink is. Sokszor mondjuk: „elég a családi körülményemből!”, „elég a vírusból!”, „elég a szenvedésből!” Persze az anyagiakra soha nem tudjuk mondani, hogy „elég”...

Mi elégedetlen emberek vagyunk. Ha mégis elég a pénzünk, kapcsolataink hevernek romokban. Ha szeretteinkkel egyensúlyozott kapcsolatban vagyunk, számláink tömkelege nehezíti meg napjainkat. Valljuk be őszintén, hogy ha minden tökéletes lenne az életünkben, akkor sem lennénk elégedettek! Ha külső körülményeink miatt megnyugodhatnánk, azonnal megszólal lelkiismeretünk. Félbe hagyott feladatok, elmulasztott lehetőségek, elhibázott kapcsolatok, elhamarkodott mondatok, át nem gondolt cselekedetek... Jaj, de sok tényező van, amik miatt nem lehetünk nyugodtak!

Az igazság az, hogy addig nem lehet békességünk, amíg ezeket a feladatokat el nem végezzük és az elhibázott kapcsolatokat rendbe nem tesszük. És mi lesz az elmulasztott lehetőségekkel, elhamarkodott mondatokkal és át nem gondolt cselekedetekkel?! Hiszen mindezek már megtörténtek. A múltéi... Magunkban hordozni nagyon nehéz! Ezért kell megkönnyebbülni. Ezeket a terheket le kell tenni. Meg kell pihenni.

Hogyan? Krisztus azt mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én

megnyugvást adok nektek.” (Mt 11, 28). Csak Ő tud nekünk békességet és megnyugvást adni. De mi lesz a már elkövetett hibáinkkal, bűneinkkel? Gyönyörű dicséretünk így fogalmaz: „Az Isten Bárányára leteszem bűnöm én. És lelkem béke várja, ott a kereszt tövében. A szívem mindenestül az Úr elé viszem, megtisztul minden szennytől, a Jézus vériben, a Jézus vériben.” (459).

Történt valami hatalmas dolog több mint 2000 évvel ezelőtt. Az első húsvét alkalmával az Úr Jézus Krisztus kifizette a számlánkat. Nem a rezszi költségeket, nem az adósságainkat, hanem törlesztette bűn-számlánkat! Azt a számlát, amely oly hosszú, hogy csak az elejét látjuk, de a végét nem. Milyen sok bűnt elkövettünk már, melyeket megbántunk, de vissza nem vonhatunk: mindezeket Krisztus drága vérével eltörölte! Erről szól a következő vers is:

„A sátán mindig kísértget. / Nemrég hozott egy jegyzéket, / Amelyre bűneim sorba, / Egyenként fel voltak írva. / Elém tette és rám vigyorgott. / Jaj, Istenem, mi minden volt ott! / Minden vétkem, bűnöm felírva... / Mi lesz velem? Kérdeztem sírva. / Hát mi lenne? Mondá ő nevetve: / Nem jutsz az örök életre! / S az üdvösségből? Ki vagy zárva! / Én zokogtam, mint egy árva. / Ekkor Valaki hozzám lépett. / Keresztülhúzta a jegyzéket. / A keze át volt szögezve, / S vérivel írta rá: FIZETVE!”

Ha az elkövetkezendő években kapcsolatainkra, betegségeinkre, lelki problémáinkra mondjuk azt, hogy „elég”, jusson eszünkbe az Ige: „Elég néked az én kegyelemem...” (2Kor 12, 9). Nos, ez a kegyelem olyan hatalmas, hogy a mi bűn-számláinkra pontosan elég... Fogadjuk ezt el, nehogy lelkileg eladósodjunk!

Lovász Adrienn
lelkipásztor
Szeged-Kálvin tér

KÖZÉRDEKŰ KÖZLEMÉNY

Ezúton értesítjük a külterületen élő lakosokat,
hogy a Mártélyi Hírek lapszámait a Hunor
Coop ABC-ben és a Kisboszorkány ABC-ben lesz
lehetőségük ezentúl átvenni.

Mártélyi hírek

Mártély Önkormányzatának
ingyenes információs kiadványa

Megjelenik havonta.

ISSN 2064-4817 (Nyomtatott), ISSN 2064-5511 (Online)

Kiadja: Mártély Község Önkormányzata.

Felelős kiadó: Dr. Putz Anita polgármester

Szerkeszti: Mártélyi Általános Művelődési Központ
Híryananyagokat, közleményeket, civilszervezeti anyagokat
a martelyujzag@gmail.com címre lehet küldeni.

Nyomdai munkálatok: Szoliter Nyomda –

Hódmezővásárhely, Ferenc u. 18-20.

A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget!

Minden jog fenntartva!